

LA VANGUARDIA

President-Editor:
JAVIER GODÓ,
COMTE DE GODÓ

Director:
José Antich

Vicedirector:
Alfredo Abián

Directors adjunts:
Enric Juliana
Álex Rodríguez

Subdirectors:
María Dolores García
Miquel Molina
Manel Pérez
José Alberola (Art)

Redactors en cap: Enric Sierra (Web), David González i Llàtzer Moix (Adjunts al Director), Joaquín Luna (Internacional), Jordi Barbeta (Política), Susana Quadrado (Tendències i Viure), Ignacio Orovio (Cultura), Dagoberto Escorcía (Esports), Ramon Aymerich (Economia), Celeste López (Redacció Madrid), Mariàngel Alcázar (Casa Reial), Jaime Serra (Infografia i Il·lustració), Albert Aymamí (Fotografia), Núria García Arenas (Disseny), Fèlix Badia (Magazine i Es) i Magí Camps (Edició).

Seccions: Elisenda Vallejo (Internacional), Isabel Garcia Pagan (Política), Pau Baquero (Opinió), Rosa M. Bosch (Tendències), Ramon Suñé (Viure), Juan B. Martínez (Esports), Dolors Álvarez (Economia), Miquel Villagrasa (Gent), Cristina Gallego (Fotografia), Francesc Puig (Disseny) i Albert Molins (Producció).
Conseller de Direcció: Josep Maria Sòria.

Les memòries polítiques

FINS a una desena de llibres de memòries de polítics espanyols, gairebé tots vius, s'han publicat durant aquest 2013. Un fenomen editorial que val la pena contemplar pel que té de símptoma més general: en plena crisi, els polítics tenen interès a deixar clar el seu punt de vista sobre la seva actuació, potser per no veure la seva memòria enterbolida per les responsabilitats històriques de què s'han fet creditors.

Noms com els de Felipe González, José María Aznar, José Luis Rodríguez Zapatero, José Bono, Pedro Solbes, Alfonso Guerra, Miguel Ángel Revilla, Julio Anguita i Ramón Tamames, a més a més de la biografia de Santiago Carrillo de Paul Preston o la transició protagonitzada per Adolfo Suárez, explicada pel periodista Fernando Ónega, són alguns dels noms que han aparegut en aquesta mena de xarampió memorialista.

Val a recordar que la memòria és un referent històric, però no és història perquè, conscientment o no, honestament o no, pot falsejar la realitat del que va passar. Per tant, la memòria escrita s'ha d'analitzar críticament per l'historiador amb l'objectiu d'explicar què és el que recorda l'autor, per què ho recorda i, especialment, amb quin objectiu ho fa. És evident que no tots els llibres dels autors citats tenen la mateixa transcendència històrica.

Per la documentació que aporten, per exemple, els de Preston i Ónega destaquen pel valor referencial. En canvi, d'altres tenen una càrrega política notable perquè estan escrits –o ho semblen– des de la voluntat legítima d'influir en l'opinió pública o en els seus coreligionaris, com és el cas de la d'Aznar; perquè pretenen canviar el curs de la història, que bé podria ser el

cas de Felipe González i d'Alfonso Guerra, o també perquè, simplement, estan concebuts des d'una certa justificació, com sembla que és la intenció de Rodríguez Zapatero i de Solbes. Per tant, el valor històric de les afirmacions que hi fan s'ha de posar en dubte, cosa que no significa que no expliquin la veritat tal com va passar en realitat.

El memorialisme és una activitat centenària. De fet, els segles XVI i XVII es va començar a produir literatura política de memòries, especialment al sud d'Europa i per part de la noblesa i l'Església. Però és en el segle XIX quan la necessitat de justificar-se davant l'opinió pública es multiplica, i en el segle XX es converteix gairebé en una moda que ha prosseguit fins als nostres dies. Al marge del polèmic i, en part, contradictori concepte de *memòria històrica*, que a Espanya ha adquirit valor polític i social després de la transició. De fet, el que ha culminat el memorialisme polític en una realitat bibliogràfica ha estat la instauració democràtica, per la necessitat de la persona elegida d'explicar o justificar una actuació que, pels motius que fossin, va ser en el seu moment polèmica. Les *Memòries del líder de la Lliga*, Francesc Cambó, o *El eco de los pasos*, de l'anarquista Joan Garcia Oliver, són paradigmes d'aquest tipus de literatura.

En tot cas, la producció literària de la memòria política és, sens dubte, un tret de maduresa cívica. Tothom, polítics o no, té dret a explicar-se, i, en cas de necessitar-ho, justificar-se davant l'opinió pública. Si el que s'hi explica es correspon amb la realitat dels fets o no, seran els historiadors els qui ho hauran d'analitzar mitjançant la crítica dels textos i dels documents aportats i els objectius amb què es va escriure la memòria.

Pacte social contra la pobresa

CAL atendre la crida que ha fet el congrés del tercer sector social de Catalunya que es va cloure ahir a Barcelona. La situació de pobresa que es viu en sectors cada vegada més amplis de la societat catalana, com a conseqüència de la gravetat de la crisi econòmica, és tan dramàtica i demana un esforç d'ajuda tan intens que es fa necessari un nou pacte social que estableixi la cohesió social com a prioritat del país.

Són en total 6.200 les entitats de caràcter no governamental i sense ànim de lucre que actuen en l'àmbit d'atenció social a Catalunya, i que donen suport globalment a més de dos milions de persones, amb la col·laboració de 300.000 voluntaris, i que coneixen a fons la realitat més fràgil del país.

La combinació dels ajustos pressupostaris, l'augment de l'atur i l'increment dels béns i serveis bàsics, com els aliments, l'energia, els medicaments i l'atenció sanitària, està provocant que no pari de créixer el nombre de persones i famílies en situació de pobresa a casa nostra i que no poden veure satisfets els seus drets socials més bàsics.

La descripció que fan de la situació és descoratjadora: famílies sense llar, homes i dones sense feina ni subsidis, nens malnodrits, persones grans amb una

penió totalment insuficient per viure amb dignitat, persones dependents sense ajuts públics, immigrants sense dret a la sanitat... Tot això conforma un escenari que requereix una resposta global organitzada de les institucions polítiques i del conjunt de la societat.

Les propostes d'aquest congrés, en línies generals, plantegen la necessitat de recuperar la inversió pública en polítiques socials, que són també generadores de riquesa i ocupació; l'increment de la despesa pública per garantir els drets socials bàsics; el reforçament del teixit de les entitats d'ajuda social, i, així mateix, i atesa la limitació pressupostària de l'Administració, la necessitat d'una societat civil més activa i compromesa, solidària, responsable i honesta. En aquesta línia s'inscriu el lema de la campanya que han engegat aquest any: "Tu formes part de la solució", dirigida als ciutadans del carrer, empreses, professionals, organitzacions i associacions de tota mena.

En suma, des del congrés del tercer sector social neix una crida a una coresponsabilització més gran de tota la societat en el benestar col·lectiu que ha de ser escoltada i atesa amb urgència, s'articuli o no el nou pacte social que s'ha proposat, davant la situació dramàtica que afecta tantes i tantes persones al nostre país.

Quim Monzó

L'eufòria dels troians

M'ha arribat una carta de la direcció general de Trànsit (DGT). Explica que, en el marc de les actuacions que fa per millorar la seguretat vial i la reducció dels factors de risc, és bàsic que els ciutadans sapiguem com consta al Registre de Vehicles l'estat del cotxe que tenim, si fa més de deu anys que va ser matriculat. Em consta que molts ciutadans han rebut aquesta carta perquè dies enrere vaig llegir al *Diari de Girona* que a un senyor de Vilablareix li havien enviat una carta semblant on li deien que uns vehicles que havia tingut durant els setanta no han passat la ITV ni estan assegurats. L'home s'ha quedat amb un pam de nas perquè fa dècades que no els té.

El cas de l'auto que, segons la DGT, tinc sense passar la ITV i sense assegurança és un retorn al passat. Fa vint-i-vuit anys que el vaig comprar. Dos anys després, una nit de juliol sortia del Bikini i, de tornada amb el cotxe cap a casa per la Diagonal, flirtejava amb la senyora del cotxe del costat. Flirtejant, flirtejant, vaig topat lleugerament amb l'auto del davant. Vam

La direcció general de Trànsit fa tot un seguit d'actuacions per millorar la seguretat vial

sortir de tots dos cotxes, el senyor del davant i jo, i vam considerar que l'impacte que ell tenia era tan petit que no valia la pena presentar-ne denúncia. A mi m'havia mig saltat el para-xocs davanter, però tampoc no era greu. Ens vam dir adéu cordialment. Vaig arribar a casa, vaig aparcar i me'n vaig anar a dormir. L'endemà el vaig dur al mecànic perquè m'hi arreglés el para-xocs. "¿Vols dir que val la pena? És poca cosa", em va dir. Li vaig contestar: "Sí, arregla-m'ho, que la setmana que ve me'n vaig de vacances". Va rematar: "Doncs passa dilluns que te'l tindrà a punt".

Dilluns a la tarda hi vaig anar i vaig trobar el taller socarrimat. S'havia incendiat i, amb el taller, tres dels cotxes que hi havia dins, un dels quals el meu. El mecànic i els seus ajudants estaven emmascarats. Vam fer els passos necessaris amb la companyia asseguradora i, al cap d'uns dies, em van dir que era un *sinistre total* i que el durien a desballestament. De manera que, encara que havia comprat el cotxe només un any abans, em van donar quatre xavos i vaig haver de passar uns quants anys sense cotxe. Aquest és l'auto que ara la DGT em diu que no ha passat la ITV ni està assegurat. Si pogués aniria a veure el mecànic i li preguntaria si l'havia de donar de baixa ell o l'asseguradora, que és qui en va fer els tràmits. Però no puc perquè ja no hi és. Fa dècades que es va jubilar. Per a més gaudi, aquell incident amb el cotxe –la sortida del Bikini, el cop amb l'auto del davant i l'incendi del taller– és la gènesi d'un relat que vaig escriure després i que apareix a *El perquè de tot plegat*. Tot d'una he tornat gairebé mitja vida enrere, quan em vaig asseure per escriure'l sense saber que, un quart de segle més tard, la DGT em recordaria de sobte que el cotxe d'aquell relat no ha passat la ITV ni està assegurat.●